

# הלכתא למשיחא בדרף היומי

## מסנת זבחים

### תוכן עניינים

- 2.....הלכתא למשיחא
- א. אתיא שם שם מה להלן לא ענש אלא א"כ הוזהיר אף כאן לא ענש  
אלא אם כן הוזהיר.....2
- ב. הזורק מקצת דמים בחוץ חייב ... דם יחשב לרבות הזורק.....2
- ג. על השלם הוא חייב ואינו חייב על החסר ... על השלם חייב ואינו חייב  
על החסר ... חד למוקטרי פנים שחסרו והעלו בחוץ וחד למוקטרי חוץ שחסרו והעלו  
בחוץ 2
- ד. לרבות שחיטת העוף ... על השוחט הוא חייב ולא על המולק.....3
- ה. הקומץ והמקבל דמים בחוץ פטור.....4
- ו. מה לשחיטה שכן נפסלת שלא לאוכלין בפסח.....4
- ז. זרק והעלה ... שחט זורק והעלה לדברי הכל חייב שתיים.....5
- ח. השוחט על גגו של היכל ... למעוטי גגו ... כולה בפנים וצוארה בחוץ ...  
כולה בחוץ וצוארה בפנים.....6
- 7.....הלכה למעשה
- ט. המעלה בזמן הזה ... חייב ... קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד  
לבא 7
- י. שמעתי שהיו מקריבין אף על פי שאין בית ואוכלים קדשי קדשים אף  
על פי שאין קלעים קדשים קלים ומעשר שני אף על פי שאין חומה.....8
- יא. שקדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא.....9
- יב. המעלה ואין בו כזית ועצם משלימו לכזית ... חייב ... חיבורי עולין כעולין דמי  
11

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748  
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה  
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>



# הלכתא למשיחא בדרף היומי

## מסכת זבחים

דף קז.

## הלכתא למשיחא

**א. אתיא שם שם מה להלן לא ענש אלא א"כ הזהיר אף כאן  
לא ענש אלא אם כן הזהיר**

כבר התבאר לעיל דף קנ. שהיכן הזהיר<sup>1</sup> על השחיטה בחוץ, בהיקש. נאמר (דברים שם) שם תעלה עלתיך ונאמר ושם תעשה כל אשר אנכי מצוה, מה העליה בחוץ שענש עליה הזהיר עליה בפירוש, שנאמר השמר לך פן תעלה עלתיך, אף עשייה שבכללה השחיטה, שענש עליה בפירוש הרי הוא מוזהר עליה, שלא ענש הכתוב אלא אם כן הזהיר.

**ב. הזורק מקצת דמים בחוץ חייב ... דם יחשב לרבות הזורק**

הזורק מקצת<sup>2</sup> מתנות בחוץ חייב מלקות אולם אין בו כרת<sup>3</sup>. ולפיכך אפילו לא נתן אלא מתנה אחת חייב, ואין חילוק בין אם שחט בפנים כראוי וזרק בחוץ, ובין ששחט וזרק בחוץ. אולם אינו חייב אלא אחת כלהלן שחיטה וזריקה עשיה אחת הם<sup>4</sup>.

**ג. על השלם הוא חייב ואינו חייב על החסר ... על השלם  
חייב ואינו חייב על החסר ... חד למוקטרי פנים שחסרו  
והעלו בחוץ וחד למוקטרי חוץ שחסרו והעלו בחוץ**

<sup>1</sup> רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יח הלכה ד

<sup>2</sup> רמב"ם שם פרק יח הלכה יג

<sup>3</sup> שהרי לא נאמר בו אלא עונש ואזהרתו מגז"ש

<sup>4</sup> תורת הקדשים סו. אות ב וזבח תודה ד"ה והלכה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>



# התנתא למשיחא בדרף היומי

## מסנת זבחים

כל דבר<sup>5</sup> שחייבין על העלאתו בחוץ ואפילו קטורת של יוה"כ ששיעורה מלא חפניו כיון שהעלה ממנו כזית בחוץ חייב. בין שהעלה בפנים תחילה ושייר ממנו כזית והעלהו בחוץ, בין שהניח הכול בפנים, ולקח ממנו כזית והעלהו בחוץ. אבל אם חסר אותו דבר הקרב כל שהוא בפנים, והעלה שאריתו בחוץ פטור.

ביצד, הקומץ<sup>6</sup> או הלבונה<sup>7</sup> והאימורין, ומנחה הנשרפת<sup>8</sup>, והנסכין, שחסרו מקצתם בפנים, והקריב שאריתן בחוץ פטור. שהרי נאמר (ויקרא יז פסוק ט) לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לְה' עַל הַשְּׁלֵם הוּא חַיִּיב<sup>9</sup>, ואינו חייב על החסר.

ולהלן דף קח. יבואר דין המעלה אברי העולה, או בשרה.

## ד. לרבות שחיטת העוף ... על השוחט הוא חייב ולא על המולק

המולק את<sup>10</sup> העוף בחוץ פטור, שהרי אין מליקה בעוף חולין, ובקדשים המליקה היא רק בפנים וא"כ אינה מליקה בשרה. שחט<sup>11</sup> את העוף בחוץ חייב שהשחיטה בחוץ כשירה והרי היא כמליקה בפנים.

<sup>5</sup> שם ה"ח ומשנה למלך ולקומי הלכות שם אות ר [סט ע"א בדפו"י]

<sup>6</sup> שם הלכה ט

<sup>7</sup> לקמן פי"א מהל' פסולי המוקדשין דכשר אם נשתייר בו שני קורטין. הר המוריה

<sup>8</sup> בזה כלל מנחת כהנים ומנחת נסכים

<sup>9</sup> ע"י רש"י שכתב הטעם שם ק"ט ב' בד"ה והקריבו בחוץ וכו' הואיל ואין מתקבלין בפנים עכ"ל א"כ יש לעיין לכאורה על רבינו למה לו לטעם דכתיב אותו. ויבואר להלן דף קט בעזה"ת

<sup>10</sup> שם הלכה יח

<sup>11</sup> ולכאורה היינו אפי' לא שחט אלא סימן אחד שהרי בעוף לא בעינן בשחיטה שני סימנים כדאיתא בשו"ע יו"ד סי' כא סעי' א. אמנם מרש"י חולין דף מ ע"ב ד"ה הכא בחטאת העוף שכתב "מליקתה בסימן אחד בפ"ק וחוב שחיטתה דידיה נמי בחוץ בסימן אחד, דהשוחט עוף קדשים בחוץ חייב והמולקו בחוץ פטור כדתנן בזבחים מאו אשר ישחט לרבות את העוף", משמע דוקא חטאת העוף, אבל בעולה שמליקתה בשני סימנים א"כ ה"ה שחיטתה בעינן שתי סימנים וצ"ע.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>



# התנתא למשיחא בדרף היומי

## מסכת זבחים

המולק את<sup>12</sup> העוף בחוץ והעלהו פטור. מלק בפנים והעלה בחוץ חייב על ההעלאה. שחטו בפנים והעלהו בחוץ פטור. שלא העלה אלא דבר שאינו ראוי ליקרב.

שחט את העוף בחוץ, והעלהו בחוץ חייב שתיים, שהשחיטה בחוץ כשרה והרי היא כמליקה בפנים.

## ה. הקומץ והמקבל דמים בחוץ פטור

היוצק שמן<sup>13</sup> על המנחה והבולל הסולת בשמן, והפותת מנחת מאפה לפיתים, והמולח, והמניף אותה, והמגישה בחוץ (שבפנים טעונה הגשה בקרן דרומית מערבית של המזבח), והמסדר את השולחן בהנחת לחם הפנים עליו, והמטיב את נרות המנורה, והקומץ את המנחה, והמקבל דמים, בחוץ פטור. לפי שכל אחד מאלו אינו גמר עבודה, ונאמר (שם פסוק ח) **אַשֶׁר יַעֲלֶה עִלָּה מִהָעֲלֹאֹת, שֶׁהִיא גִמַר עֲבוּדָה אִף כֹּל שֶׁהוּא גִמַר עֲבוּדָה, חַיִּיבִין עֲלָיו. מִלְבַּד שֶׁחִיטָה שְׁגִילְתָּהּ בּוֹ הַתּוֹרָה בְּפִירוּשׁ שֶׁחַיִּיבִים עֲלָיו אִף שֶׁאִינוֹ גִמַר עֲבוּדָה**

## ו. מה לשחיטה שכן נפסלת שלא לאוכלין בפסח

כבר התבאר במסכת פסחים דף סא. ולעיל דף ד. שאין שוחטין את הפסח<sup>14</sup> אלא על מי שראוי לאכול. שנאמר (שמות יב פסוק ד) **אִישׁ לְפִי אֹכְלוֹ תִּכְסְּפוּ עַל הַשָּׂדֶה הִרְאוּ לֹאכִילָה פֶּרֶט חוֹלָה וּזְקֵן**<sup>15</sup>, וכן אין שוחטין מטעם זה לטמא וערל<sup>16</sup> כיון שאינם ראויים לאכול, היה אחד מבני חבורה קטן או זקן או חולה, אם יכול לאכול כזית שוחטין עליו, ואם לאו אין שוחטין עליו שנאמר

<sup>12</sup> שם הלכה יח

<sup>13</sup> שם ה"ו ליקומי הלכות זבחים קיב ע"ב בתורת הקדשים אות ג

<sup>14</sup> רמב"ם הלכות קרבן פסח פרק ב הלכה ג

<sup>15</sup> כמבואר במכילתא מובא ברש"י עה"ת שם

<sup>16</sup> כדלהלן דף סב וכמבואר בזבחים כב: וברמב"ם ביאת המקדש ב יב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>



# הקנתא למשיחא בדרף היומי

## מסנת זבחים

איש לפי אָכְלוּ עד שיהיה ראוי לאכול, ואפילו חבורה של מאה, ואין כל אחד מהן יכול לאכול כזית אין שוחטין עליהן. וי"א<sup>17</sup> ששוחטים אם יכולים לאכול בין כולם כזית. ואם שחטו בדיעבד כשר. אפילו אם רק אחד יכול לאכול. אך אם אין אפילו אחד שיכול לאכול, פסול כנזכר. וי"א שאם בין כמה מהם יכול להאכל כזית כשר.

ואין שוחטין את הפסח אלא למנוייו, שחט<sup>18</sup> את קרבן הפסח עבור מי שלא נמנו על קרבן זה, ואפילו אם נמנו על קרבן אחר, או שחט למנוייו ואין אחד מהן<sup>19</sup> שיכול לאכול כזית, או ששחטו לערלים או לטמאים פסול. וי"א<sup>20</sup> שאם יש בין המנויים כמה שביניהם יכול להאכל כזית אע"פ שאין אף אחד מהם יכול לאכול כזית בפני עצמו, כשר.

דף קז:

## ז. זרק והעלה... שחט וזרק והעלה לדברי הנל חייב שתיים

זרק הדם<sup>21</sup> והעלה האיברים חייב שתיים<sup>22</sup>, שהרי חלק הכתוב בין מעלה לעושה, שהרי נאמר<sup>23</sup> (ויקרא יז פסוק ח) אֲשֶׁר יַעֲלֶה עֲלֶה ונאמר (שם פסוק

<sup>17</sup> רש"י צא. הנזכר

<sup>18</sup> רמב"ם הלכות קרבן פסח פרק ב הלכה ה

<sup>19</sup> עיין שו"ת בנין עולם או"ח יט, ח-ט ועיין ערה"ש העתיד המובא להלן

<sup>20</sup> רש"י להלן צא. ד"ה ואפילו כתב "מאה ואין יכולין לאכול כזית בין כולם אין שוחטין עליהן" משמע שאם יכולים שוחטים אפילו לכתחילה, וא"כ אינו פסול אלא אם אין כולם ביחד יכולים לאכול או ששחט עבור אלו מתוך החבורה שאינם יכולים לאכול ביניהם כזית. וכ"כ ההבא בכס"מ שרש"י דלא כהרמב"ם אולם עיין בשפ"א שם בסוגיא שתיקן הגירסה ברש"י כשיטת הרמב"ם

<sup>21</sup> שם הלכה יא

<sup>22</sup> שיש בו קצת קיצור שה"ל לכתוב שאם שחט וזרק והעלה אינו חייב אלא שתיים. וי"ל דמשמע ליה דהא לא איצטריך לאשמועינן דמדכלל כולן בלעשות אותו ממילא משמע דלא מחייב אכולהו אלא חדא ומאי דאיצטריך לאשמועינן היינו שאם העלה וזרק חייב נמי אהעלאה מפני שהוציא הכתוב העלאה מכלל שאר עשיות וממילא משמע דה"ה לשוחט וזרק והעלה אינו חייב אלא שתיים. כס"מ שם

<sup>23</sup> פסק באב"י הראב"ד השיג והנה לא פירש היטיב על מה השיג. ומרן כתב דלפניו היה הנוסחא בדברי רבינו שחט וזרק חייב שתיים וע"ז השיג וכתב דלפניו ליתא רק בהעלה וזרק חייב שתיים אבל לפי הנוסחא שלנו בדברי רבינו א"כ אין מקום להשגה יעו"ש היטיב והטעם פשוט דלר"י דנפקא ליה זריקה מדם יחשב דכתיב גבי שחיטה א"כ בזריקה והעלאה חייב שתיים ולר"ע דנפקא ליה זריקה מאו זבח דכתיב גבי העלאה א"כ זרק והעלה חייב אחת. והן אמת כי במה שהביא מרן לשון השי"ס הביא כך אב"י אמר אפילו לר"י חייב שתיים להכי פלגינהו קרא שם תעלה ושם תעשה וכו' ואם נימא שהיה גורם כג"י שלנו בוודאי אין הבנה לדברים הללו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>



# התנתא למשיחא בדרף היומי

## מסנת זבחים

ט) לעשות אתו לעשות אותו. אך אם שחט וזרק אינו חייב אלא אחת<sup>24</sup>, כמו שהתבאר שהרי אינו אלא עשייה אחת.

ואם שחט זרק והעלה חייב שתיים על שחיטה וזריקה אחת ועל העלאה אחת.

## ח. השוחט על גגו של היכל ... למעוטי גגו ... כולה בפנים וצוארה בחוץ ... כולה בחוץ וצוארה בפנים

הייתה הבהמה<sup>25</sup> כולה בחוץ וצוארה בפנים ושחט חייב, שנאמר (שם פסוק ג) **אֲשֶׁר יִשְׁחַט שׂוֹר אוֹ כֶּשֶׁב אוֹ עֵז בַּמִּזְבֵּחַ אוֹ אֲשֶׁר יִשְׁחַט מִחוּץ לַמִּזְבֵּחַ.**

אחד השוחט במקדש, ושאר גוף הבהמה לחוץ, או שהיה גופה בפנים וצוארה בחוץ חייב, עד שתהיה הבהמה כולה במקדש. שנאמר<sup>26</sup> (שם פסוק ד, ט) **וְאֵל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יָבִיאוּ וְגו' וְאֵל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יָבִיאוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לְה'.**

אבל השוחט בגגו של היכל אף על פי שאינו ראוי לזביחה כלל, הרי זה פטור.

---

האדרבה איפכא הוא דהא לר' אבוה לר' חייב שתיים ולר' אינו חייב אלא אחת. ואי לא מסתפינא אמינא דהראב"ד היה לו הנוסחא בדברי רבינו כמו שהיא לפנינו ולא השיג אדינא כלל רק דעל מאי דכתב רבינו דמדכתיב אשר יעלה עולה ומדכתיב לעשות אותו אלמא דחלק הכתוב בין עליה לעשייה ע"ז כתב דאינו כן דבש"ס שלפנינו יליף לה מדכתיב שם תעלה ושם תעשה וכבר הרגיש ג"כ המל"מ פ"ח ה"ד שדברי רבינו שלא כמש"כ בש"ס וכתב דאולי הו"ל גי' אחרת יעו"ש היטיב וכו' תבין מה שסיים הראב"ד וכתב אבל שחט וזרק ד"ה אינו חייב אלא אחת דכתיב שם תעשה כלל כל העשיות עכ"ל והיינו דלא נפקא ליה מלעשות רק מדכתיב שם תעשה ועי' במל"מ והבן היטיב.

<sup>24</sup> אבל מה שיש לעי' עוד על רבינו דרבינו דפסק כר' ישמעאל דמוקטרי פנים פטור נמי בחסר וה"ט דס"ל כר"י דלא יביאנו אתי להורות דמוקטרי פנים נמי בעינן שלם דווקא ולחלק נפקא ליה מדכתיב או זבח וא"כ זריקה נפקא ליה מדכתיב דם יחשב וא"כ ל"ל לטעמא דאב"י והנה זאת הקושיא כבר הקשו הלח"מ והמל"מ עי' לעיל פ"א ה"ד יעו"ש היטיב שתירץ דנפק"מ למעם זה באם העלה והקטיר דחייב שתיים אף דזה וודאי ידעינן מקרא דהעלאה מ"מ הך שם תעלה ושם תעשה אתי להורות דכל היכי דעביד שום עבודה עם העלאה דחייב שתיים כיון דהעלאה פרט הכתוב בפני עצמו יעו"ש היטיב שהאריך המל"מ בפלפול ארוך ועמוק בזה. הר המוריה שם.

<sup>25</sup> שם הלכה טו

<sup>26</sup> עיין באחרונים שביארו מדוע הביא פסוקים אלו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>



# הלכתא למשיחא בדרה היומי

## מסכת זבחים

## הלכה למעשה

### ט. המעלה בזמן הזה ... חייב ... קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבא

מי שהקריב<sup>27</sup> קדשים בזמן הזה חוץ לעזרה חייב. מפני שהוא ראוי ליקרב בפנים שהרי מותר לשחוט<sup>28</sup>, ואף על פי שאין בית, שקדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבוא<sup>29</sup>. וי"א<sup>30</sup>, שאינו חייב אלא אם כן המזבח בנוי, אבל אם אינו מזבח בנוי אינו חייב. וי"א<sup>31</sup>, שאינו חייב כלל בזמן הזה שקדושה בטילה ואיסור יש לבו<sup>32</sup>.

גויים שהקדישו<sup>33</sup> קרבן בא"י המקריבן בחוץ, חייב. אבל הקדישום בחו"ל אינו חייב אבל אסור מדרבנן.

והגויים מותרין לשחוט ולהקריב עולות לה' בכל מקום, בין בהמה בין חיה בין עוף ואפילו בעלי מומים רק שלא יהיו מחוסרי אבר. ודוקא ממינים הטהורים ולא מן הטמאים, והוא שיקריבו בבמה שיבנו. ולא על אבן בעלמא שאינה הקרבה. ואסור לסייען ולעשות שליחותן שהרי נאסר עלינו לשחוט בחוץ. ומותר להורות להם וללמדם היאך יקריבו לשם הקל ברוך הוא.

<sup>27</sup> שם פי"ט המ"ו

<sup>28</sup> ואין להקשות ממש"כ בפ"ח הי"ב שהשוחט שלמים בחוץ קודם שיפתחו דלתו היכל פטור כיון שבעיני פתח אהל מועד וא"כ בזמן הזה לא הוי פתח אהל מועד, דזה דוקא היכא שיש בנין ואינו פתוח פסול, אבל אם אין בנין אינו פסול. ולפ"ז אם בנוי איזה בנין פסול, כיון שאינו פתח אהל מועד. אמנם עיין חידושי הרשב"א שבועות טז ע"א ד"ה "הא דאמר ר' יהושע שמעתי שמקריבין אע"פ שאין בית כו" כ"ב, "איכא למידק דהא שחיטת קדשים צריכה פתיחת דלתות וכדדרשינן אל פתח אהל מועד בזמן שהפתח פתוח ולא בזמן שהוא נעול. ויש לומר, דהתם בזמן שהיה הבית קיים דאיכא פתח ואיכא דלתות". משמע דוקא פתח הבית שהוא נעול מעכב ולא סתם פתח.

<sup>29</sup> וכן דעת רוב הפוסקים שקדושת הבית לא בטלה בזמן הזה והם הסמ"ג התרומה הריטב"א והתשב"ץ וכ"כ בטור יו"ד סי' שלא, וכן פסק הגר"א שם סעי' ב וכן פסק בליקוטי הלכות זבחים קז [סו ע"ב בדפו"י] בתורת הקדשים רות ו ובזבח תודה ד"ה קי"ל וד"ה ומקריבין. אמנם לענין שחיטה בחוץ משמע שם שדעתו לפסוק בתוס' שדוקא אם יש מזבח.

<sup>30</sup> תוס' זבחים נח ע"א ד"ה עד וסמ"ג שלג

<sup>31</sup> ראב"ד ופי"ו הי"ד

<sup>32</sup> רמב"ם שם בית הבחירה פ"א ה"ג

<sup>33</sup> שם המ"ז ומשנה למלך וליקוטי הלכות זבחים מד [כו ע"ב בדפו"י] בזבח תודה ד"ה ר' יוסי בסופו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>



# הקנתא למשיחא בדרף היומי

## מסכת זבחים

העצים שמקריבים<sup>34</sup> בהם קדשי גוים צריכים להיות עצים חדשים, וכן אש שלא נשתמש בהם אדם.

### י. שמעתי שהיו מקריבין אף על פי שאין בית ואוכלים קדשי קדשים אף על פי שאין קלעים קדשים קלים ומעשר שני אף על פי שאין חומה

כבר התבאר במסכת מגילה דף י. ובשבועות דף טז: שי"א<sup>35</sup> שירושלים והמקדש קדושים בקדושתם לעולם, ובמה נתקדשו בקדושה ראשונה שקדשה שלמה שהוא קידש העזרה וירושלים לשעתן וקידשן לעתיד לבא. וי"א<sup>36</sup> שקדושת המקדש וירושלים בטלה. והעיקר כדעה ראשונה.

לפיכך אם בונים מזבח<sup>37</sup> ומעמידים אותו בדיוק במקומו<sup>38</sup>, מקריבין הקרבנות כולן אף על פי שאין שם בית בנוי, ואוכלין קדשי קדשים בכל העזרה אף על פי שהיא חריבה ואינה מוקפת במחיצה, ואוכלין קדשים קלים ומעשר שני בכל ירושלים אף על פי שאין שם חומות, שהקדושה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבא<sup>39</sup>. לפי שקדושת המקדש וירושלים מפני

<sup>34</sup> לקוטי הלכות בתורת הקדשים סוף זבחים

<sup>35</sup> רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק ו הלכה יד – טז

<sup>36</sup> השנת הראב"ד שם שכתב על הרמב"ם סברת עצמו היא זו ולא ידעתי מאין לו ובכמה מקומות במשנה אם אין מקדש ירקב ובגמ' אמרו דנפול מחיצות אלמא למ"ד קדושה ראשונה לא קדשה לעתיד לבא לא חלק בין מקדש לירושלים לשאר א"י ולא עוד אלא שאני אומר שאפילו לרבי יוסי דאמר קדושה שנייה קדשה לעתיד לבא לא אמר אלא לשאר א"י אבל לירושלים ולמקדש לא אמר לפי שהיה יודע עזרא שהמקדש וירושלים עתידים להשתנות ולהתקדש קידוש אחר עולמי בכבוד י"י לעולם כך נגלה לי מסוד ה' ליראיו לפיכך הנכנס עתה שם אין בו כרת".

<sup>37</sup> לקוטי הלכות זבחים ס' השוחט ומעלה סו: בתורת הקדשים ו

<sup>38</sup> שהרי המזבח מקומו מכוון ביותר, ואין משנין אותו ממקומו לעולם כמבואר ברמב"ם שם פרק ב הלכה א  
<sup>39</sup> ולמה אני אומר במקדש וירושלים קדושה ראשונה קדשה לעתיד לבוא, ובקדושת שאר א"י לענין שביעית ומעשרות וכיוצא בהן לא קדשה לעתיד לבוא, לפי שקדושת המקדש וירושלים מפני השכינה ושכינה אינה בטלה, והרי הוא אומר והשמותי את מקדשיכם ואמרו חכמים אף על פי ששוממין בקדושתן הן עומדים אבל חיוב הארץ בשביעית ובמעשרות אינו אלא מפני שהוא כבוש רבים וכיון שנלקחה הארץ מידיהם בטל הכבוש ונפטרה מן התורה ממעשרות ומשביעית שהרי אינה מן ארץ ישראל, וכיון שעלה עזרא וקדשה לא קדשה בכיבוש אלא בחזקה שהחזיקו בה ולפיכך כל מקום שהחזיקו בה עולי בבל ונתקדש בקדושת עזרא השנייה הוא מקדש היום ואף על פי שנלקחה הארץ ממנו וחייב בשביעית ובמעשרות על הדרך שביארנו בהלכות תרומה. רמב"ם שם טז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>



# הקנתא למשיחא בדרף היומי

## מסנת זבחים

השכינה ושכינה אינה בטלה, והרי הוא אומר (ויקרא כו פסוק לא) וְהִשְׁמוֹתִי אֶת מִקְדְּשֵׁיכֶם וְאָמְרוּ חַכְמִים (מגילה דף כח.) אף על פי ששוממין בקדושתן הן עומדים.

והנכנס עתה למקום מקדש חייב כרת, שכולנו טמאי מתים וקדושה הראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבוא<sup>40</sup>.

אמנם מכיון שצריך שיהא מזבח בנוי שיוכלו להקריב עליו בכורות ואם אין מזבח בנוי אי אפשר להקריב בכורות אין לאכול מעשר שני כיון שהוקש לבכור, אבל אם בנו מזבח אף בזה"ז אפשר לאכול מעשר שני<sup>41</sup>.

## יא. שקדושה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבא

כבר התבאר במסכת חגיגה דף ג: ובמכות דף יט. ובשבועות דף טז. שכל שהחזיקו עולי מצרים<sup>42</sup> בזמן יהושע בן נון ולאחריו בכיבוש ארץ ישראל בימי הזקנים והשופטים, ונתקדש קדושה ראשונה<sup>43</sup> כיון שגלו בחורבן בית ראשון<sup>44</sup> בטלו קדושתן, ונפטרו מכל מצוות התלויות בארץ, שקדושה ראשונה לפי שהיתה מפני הכיבוש בלבד<sup>45</sup>, קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבוא.

כיון שעלו בני הגולה והחזיקו במקצת הארץ<sup>46</sup>, קדשוה קדושה שנייה העומדת לעולם ולעתיד לבוא, והניחו אותם המקומות שהחזיקו בהם

<sup>40</sup> משנה ברורה סימן תקס"א ס"ק ה, וכ"כ עברוך השולחן העתיד הלכות בית המקדש סימן יג סעיף יח "דרוב רבותינו עומדים בשיטת הרמב"ם, ולפי הנכנס למקדש בזמנה"ז חייב כרת והלכה כרבים"

<sup>41</sup> משנה למלך שם הי"ד

<sup>42</sup> רמב"ם הלכות תרומות פרק א הלכה ה

<sup>43</sup> שלפני הכיבוש והחילוק עדיין לא נתקדשה א"י לחיוב מצות התלויות בארץ אבל אחר החילוק נתקדשה הארץ.

<sup>44</sup> אף שגלו מישראל בימי יכני' כמפורש במלכים מ"מ אכתי הארץ נשארה בידיהם אבל אחר החורבן אף שהפקיד את גדלי' בן אחיקם לא הי' אלא פקיד בעלמא והארץ הי' של נבוכדנצר.

<sup>45</sup> ללא קידוש בפה אלא רק בכיבוש. חזו"א שביעית ג א

<sup>46</sup> לרש"י כבשו מקצת כדי שיהי מקום לעניים לסמוך עליו בשנת השמיטה, אבל דעת הרמב"ם שהניחום ולא פטרום מתרו"מ וצ"ל שלא יכלו להתיישב בכולה וכן מבואר בחזו"א שביעית סי' ג' סקב"ד וכ"כ כסף משנה בשם הרשב"א ע"ש ואף על גב דבב"מ כ"ח א' מפורש שהתיישבו בכולה מ"מ ע"כ נשארו ערים רבים שלא יכלו להתיישב שם כי כל הקהל לא הי' רק ארבע רבוא.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>



# הקנתא למשיחא בדרף היומי

## מסנת זבחים

עולי מצרים ולא החזיקו בהם עולי בבל כשהיו, ולא פטרום מן התרומה והמעשרות כדי שיסמכו עליהם עניים בשביעית, ורבינו הקדוש התיר בית שאן מאותם המקומות שלא החזיקו בהם עולי בבל והוא נמנה על אשקלון ופטרה מן המעשרות.

וכתב הרמב"ם למה אני אומר<sup>47</sup> בקדושת שאר א"י לענין שביעית ומעשרות וכיוצא בהן לא קדשה לעתיד לבוא ובקדושת המקדש וירושלים קדושה ראשונה קדשה לעתיד לבוא, לפי שקדושת המקדש וירושלים מפני השכינה ושכינה אינה בטלה, והרי הוא אומר והשמותי את מקדשיכם ואמרו חכמים אף על פי ששוממין בקדושתן הן עומדים, אבל חיוב הארץ בשביעית ובמעשרות אינו אלא מפני שהוא כבוש רבים<sup>48</sup>, וכיון שנלקחה הארץ מידיהם בטל הכבוש ונפטרה מן התורה ממעשרות ומשביעית שהרי אינה מן ארץ ישראל, וכיון שעלה עזרא וקדשה לא קדשה בכיבוש אלא בחזקה שהחזיקו בה, ולפיכך כל מקום שהחזיקו בה עולי בבל ונתקדש בקדושת עזרא השנייה הוא מקודש היום, ואף על פי שנלקח הארץ ממנו וחיוב בשביעית ובמעשרות. שהרי הוא הקדש בפה שאינו בטל<sup>49</sup>.

ויש חולקין<sup>50</sup> שאף קדושת ירושלים והמקדש לא קידשה לעתיד להא וקדושם בטילה שמגלינו מארצינו.

י"א<sup>51</sup> שתרומות ומעשרות בזה"ז מדרבנן ואפי' בבית שני היה מדרבנן משום שלא היו רוב יושביה עליה וכן לענין שביעית אבל לענין כלאים וביכורים וספק ערלה נשאר מן התורה גם בזה"ז<sup>52</sup>. ומקצת ראשונים<sup>53</sup> חולקים וס"ל שדין שצריך רוב יושביה עליה לא נאמר רק לענין חלה, דהיא דרבנן בזמן הזה, אבל לענין תרו"מ א"צ רוב יושביה עליה ובבית שני הי' באמת מה"ת אבל בזה"ז בטלה קדושת הארץ לגמרי גם לענין תרו"מ

<sup>47</sup> רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק ו הלכה ז

<sup>48</sup> כלומר שלא היה קידוש בפה כנזכר אולם דעת המאירי מגילה י. וכ"כ הטורי אבן שם ומובא ג"כ בחזו"א ערלה סי' א' סק"א שקידשו בפה ואמרו הרי זה קדוש והחזיקו בה בתורת ארץ ישראל גם בבית ראשון, והא דלא קידשה לעת"ל מקרא ילפי לה ביבמות פ"ב ורש"י בשבועות ט"ז א' כתב שלא ידע כמה נתקדשו ועי' תוס' ערכין ל"ב ב' ד"ה וקדשו.

<sup>49</sup> חזו"א שם סקמ"ו ליישב קושיית הכ"מ שם

<sup>50</sup> ראב"ד שם ורמב"ן שבועות ט"ז א' ותשובות רי"ד סי' י"א

<sup>51</sup> רמב"ם תרומות שם הכ"ו

<sup>52</sup> חזו"א שביעית סי' ג' סק"ט

<sup>53</sup> הרשב"א בשבועות ט"ז א' וביבמות דף פ"ב ובסוף פסקי חלה ובמשמרת הבית בית ד' ריש שער ב' וכ"פ הריצב"א באו"ז ריש ה' חלה וסה"ת בה' א"י וכן הסכים המאירי ביבמות פ"א א' ע"ש

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>



# הקנתא למשיחא בדרף היומי

## מסנת זבחים

וכלאים וכל דבר<sup>54</sup>. ויש מקצת ראשונים שכתבו דבאמת בזה"ז גם תרו"מ מה"ת אבל לא נהגו כן<sup>55</sup>

וכל האמור אינו אלא לענין קדושת הארץ לענין מצוותיה ודיניה<sup>56</sup>, אבל לענין מעלת ישיבת א"י לא בטלה הקדושה, וכן לענין סמיכה אפשר לסמוך שם אף שאין סומכין בחו"ל דדינה כא"י לזה.

## יב. המעלה ואין בו כזית ועצם משלימו לכזית ... חייב ...

### חיבורי עולין ועולין דמי

העלה אבר<sup>57</sup> שאין בו כזית בשר והיה העצם משלימו לכזית חייב, מפני שהוא מחובר. ועולה ואימוריה, מצטרפין לכזית. אבל שני קרבנות אינם מצטרפים, וי"א<sup>58</sup> שמצטרפים.

<sup>54</sup> הראב"ד בהשגות בסוף הפרק ובפ"כ מא"ב ה"ג והר"א אב"ד מובא ברשב"א יבמות פ"ב ב' והכו"פ פ"ה והטור יו"ד סי' של"א בשם הר"י וכ"ד הרמב"ן בס' הזכות גימין ל"ו וכ"כ המרדכי בה' א"י בשם היראים וכ"ד ה' א"י להטור ה' חלה סי' י' ורק שכתב דוקא אם תהי' עיר א' בא"י מיוחדת לדירת ישראל והשדות מיוחדות לישראל ולא יהי' עליהן אימת גוי שיוכל לגרשם ממנה] והמאירי ביבמות פ"א א' ע"ש וכן משמע מדבריו בפסחים מ"ד שכ' תרומה בזה"ז שאינה במקומות הרחוקים אלא מד"ס ומשמע דהמקומות שחוץ לא"י קורא מקומות הרחוקים אלמא דבא"י מה"ת אבל במגילה י' ובמכות י"ט ובשבועות ט"ז דעתו דבטלה קדושת הארץ ובכתובות כ"ה סתם כדעת רבנו ומש"כ החרדים שכ"ד גאון ורבנו יוסף טוב עלם והר"ר מתת'י והרב בעל העזר והר"ר אליעזר טהור קדש לכאו' כתב כן ע"פ הכו"פ פ"ג ופ"ה ולכאו' אין מדבריהם ראוי ע"ש וצ"ע. דרך אמונה ציון ההלכה תרומות ה' צד

<sup>55</sup> רמ"א יו"ד ר"ס של"א וכונתו לענין ספקות וכה"ג כמש"כ בחזו"א שביעית סי' ו' סק"ג וכן פסק הריטב"א ביבמות פ"ב ב' ובפסחים מ"ג ובנדה מ"ז דתרומה בזה"ז דרבנן וכן האו"ז בס"י ר"ג בשם הריטב"א וכן בארחות חיים סוף ה' חלה בשם הר"ר אשר וכן הסכים המ"מ בפ"כ מא"ב ה"ג והסמ"ג סוף מ"ע קל"ג בשם הר"י ע"ש [אבל בל"ת רנ"ח כתב דהוא מה"ת] ובתשובות ר"ב אשכנזי בריש סי' א' הביא כן גם בשם תלמיד הרמב"ן והר"ר מודרוס הלוי וכן בביאור הגר"א יו"ד שם סק"ו בליקוט נראה דעתו כדעת רבנו ועי' בתשו' רב"צ אשכנזי סי' א' שהביא שדעת רוב הראשונים דבזה"ז דרבנן וכן מסיק בעה"ש, ובחזו"א שביעית סי' כ' בליקוט שבסוף הסי' ד"ה וכן הטור כ' דהדין אין מוכרע ומ"מ נקט להלכה בכמה מקומות דהוא דרבנן וכ"כ בשביעית סי' ט' סק"ח שאנו סומכין על הפוסקים דבזה"ז תרומה דרבנן וכן פסק בקונטרסו סי' ג' אות א' ועי' בשע"צ שכ' דגם לדעת רבנו דבזה"ז דרבנן מ"מ דינו כשל תורה ממש לכל ספקותיה דאולי' לחומרא חוץ מלענין תערובות וכ"כ בארץ חפץ והוא עפ"ד המל"מ בפ"ז הי"ז אבל דעת החזו"א בשביעית סי' ו' סק"ג אינו כן. שם צה

<sup>56</sup> חזו"א שביעית סי' ג' סק"ט וכן בזה"ז אפי' להסוברים דבטלה קדושת הארץ וכ"ה בתשב"ץ ח"ג סי' ר' ע"ש וכ"כ הרמב"ן ריש גיטין בהשמטות והריטב"א שם ובכו"פ פ"י

<sup>57</sup> שם הלכה י

<sup>58</sup> ליקוטי הלכות מעילה טו [יא ע"ב בדפו"י זבח תודה ד"ה וששה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

